

# CULTUURRAAD

## VOOR DE

# NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1979-1980

20 NOVEMBER 1979

### VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer J. BASCOUR c.s. —

houdende verplichte invoering van een eenvormig vak stenografie  
in het secundair onderwijs

### TOELICHTING

#### DAMES EN HEREN,

In het verleden, maar ook nu nog bestond en bestaat er tussen **de** diverse schoolinrichtingen een verschil van opvatting en conceptie inzake schrijfwijze en interpretatie van de stenografische tekens.

Hoeft het gezegd dat deze methode voor **de** leerlingen die hun opleiding begonnen in één stelsel, en achteraf, door verandering van instelling in een ander systeem terecht komen, tot soms onoverkomelijke moeilijkheden leidt.

Daarenboven stelt men in de praktijk soms vast dat zelfs binnen eenzelfde school leraars op verschillende wijze hun kennis en technieken op hun leerlingen trachten over te dragen.

In het belang van de leerlingen past het bijgevolg dat in het ganse secundair onderwijs het vak stenografie dringend op eenvormige wijze wordt onderwezen. Dit niet alleen voor de keuze van het stelsel zelf, maar ook wat de inhoudelijke techniciteit van dit noodzakelijk eenvormig stelsel betreft, m.a.w. voor eens en voor altijd moet ook de reglementering dezelfde zijn.

Het spreekt inderdaad vanzelf dat wie eenvormigheid **nastreeft** ook een keuze moet maken tussen de verschillende mogelijke systemen. Wat deze keuze van stelsel betreft, wensen wij ons nochtans niet in de plaats te stellen van een technische commissie noch van de bevoegde Minister.

Aangezien nochtans de overgrote meerderheid van de tot onze gemeenschap behorende schoolinrichtingen thans het stelsel Aimé Parisi (Meysmans) volgt, schijnt dit systeem ons een zeer waarschijnlijke basis tot eenvormigheid.

Mogelijk kan op bepaalde punten ook een combinatie van principes en technieken uit verschillende systemen verhelderend werken.

Belangrijk en zelfs essentieel schijnen ons de eenvoud, de overzichtelijkheid, de verstaanbaarheid en vooral de enkelvoudige interpretatie bij het lezen te zijn. Zo b.v. moet het mogelijk zijn dat bij afwezigheid of ziekte van een secretaresse haar collega - secretaresse bij het lezen van de door eerstgenoemde in steno opgenomen tekst niet in verwarring wordt gebracht.

Uiteraard hoeft er niet te worden aan herinnerd dat, welk stelsel men ook naar voren schuift, dit aan de **essentiële** principes van de stenografie, als daar zijn snelheid en leesbaarheid enerzijds en de relatie tussen beide anderzijds, moet beantwoorden.

Om juridische redenen beperkt ons voorstel van decreet zich tot onze eigen Nederlandse cultuurgemeenschap.

Inderdaad, conform artikel 59 bis, § 2, 2°, van de Grondwet regelen de Cultuurraden het onderwijs. De tekst van de Grondwet is zeer duidelijk. De Cultuurraden zijn grondwettelijk en rechtstreeks (zonder tussenkomst van de nationale wetgever) bevoegd voor het onderwijs in zijn geheel ; de nationale wetgever is bevoegd voor de uitzonderingen, die weliswaar steeds **omvangrijk** zijn. De bevoegdheid van de nationale wetgever beperkt zich dus tot wat betrekking heeft op de schoolvrede, de leerplicht, de toelagen, de wedden, de **onderwijsstructuren**, de diploma's, en de schoolbevolkingsnormen ; alle andere onderwijsaangelegenheden vallen bijgevolg onder de bevoegdheid van de Cultuurraden, die inzake onderwijs ook residuaire bevoegdheid hebben.

Wat inzake onderwijs nu zeer concreet tot de bevoegdheid van de Cultuurraden behoort, vindt men o.m. in het ter zake overbekende verslag-Meyers. Expliciet legt dit verslag vast dat het bepalen of opstellen van programma's, lessenroosters en leerplannen van alle mogelijke richtingen op elk onderwijsniveau tot de bevoegdheid van de Cultuurraden behoort. Nergens is er daar sprake van een beperking van een of ander leervak, zodanig dat de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, maar ook alleen hij, bevoegd is om een uniforme regeling inzake het **stenografie-onderricht** in het secundair onderwijs zowel voor het Vlaamse landsgedeelte als voor Brussel-Hoofdstad uit te vaardigen.

Wij pleiten er dan ook voor dat vanaf het schooljaar 1980-1981 het vak stenografie op eenvormige wijze in het secundair onderwijs zou worden aangeleerd. Wensen of richtlijnen schijnen ons in die aangelegenheden zelfs onvoldoende. Een duurzame regeling dringt zich op. Vandaar dan ook voorliggend voorstel van decreet.

Wij durven er **bijgevolg** tevens op aandringen dat de Koning te dien einde op basis van het advies van de bevoegde technische commissie, definitief tot de keuze van een eenvormig stelsel zou overgaan.

J. BASCOUR

---

**VOORSTEL VAN DECREET**

## Artikel 1

Vanaf het schooljaar 1980-1981 dient in het secundair onderwijs het vak stenografie op eenvormige wijze te worden onderwezen.

## Art. 2

Na advies te hebben ingewonnen van de bevoegde technische commissie, legt de Koning het definitief te volgen stelsel vast.

J. BASCOUR

K. POMA

---